

POLTRANSPLANT

CENTRUM ORGANIZACYJNO-KOORDYNACYJNE
DS. TRANSPLANTACJI

Warszawa 2017-08-20

Stanowisko Poltransplantu w sprawie obowiązującego sposobu i kryteriów stwierdzania śmierci mózgu

Na podstawie:

- 1. Ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz ustawy o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. poz. 767);*
- 2. Ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek tkanek i narządów (Dz. U. 2015, poz. 793 oraz Dz. U. 2017, poz. 1000, obwieszczenia Marszałka Sejmu w sprawie jednolitego tekstu ustawy);*
- 4. Obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie kryteriów i sposobu stwierdzenia trwałego i nieodwracalnego ustania czynności mózgu (MP 2007, nr 46, poz. 547).*

Ustawa z 24 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz ustawy o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. poz. 767):

1. przenosi sprawy związane ze stwierdzaniem śmierci mózgu z ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek tkanek i narządów (Dz. U. 2015, poz. 793 [tekst jednolity przed wejściem w życie ustawy zmieniającej], Dz. U. 2017. poz. 1000 [tekst jednolity po wejściu w życie ustawy zmieniającej]);
2. zmienia sposób i kryteria stwierdzania śmierci mózgu (nie pojawia się pojęcie „komisja ds. stwierdzania śmierci mózgu”, śmierć mózgu stwierdza nie trzech, a dwóch specjalistów, którzy nie są do tej czynności specjalnie powoływani, a ich prawo do stwierdzania śmierci mózgu wynika bezpośrednio z posiadania odpowiedniej specjalizacji).

Zmiany sposobu i kryteriów stwierdzania śmierci mózgu, o których mowa w punkcie 2, także w zakresie liczby i funkcji lekarzy stwierdzających śmierć mózgu wejdą w życie dopiero po ogłoszeniu nowego obwieszczenia w tej sprawie. Mówi o tym Artykuł 3 ustawy z 24 lutego 2017 r.: „Do czasu ogłoszenia sposobu i kryteriów stwierdzenia trwałego nieodwracalnego ustania czynności mózgu (śmierci mózgu) oraz nieodwracalnego zatrzymania krążenia poprzedzającego pobranie narządów na podstawie art. 43a ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w postępowaniu, o którym mowa w art. 43a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się kryteria i sposób ogłoszone na podstawie art. 9 ust. 3 i art. 9a ust. 3 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym”.

Nadal zatem obowiązują:

- sposób i tryb stwierdzania śmierci mózgu z obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie kryteriów i sposobu stwierdzenia trwałego i nieodwracalnego ustania czynności mózgu (MP 2007, nr 46, poz. 547), w którym:

- stwierdza się, że: „Spełnione wszystkie kryteria, właściwe wykonanie prób, a w uzasadnionych przypadkach badań instrumentalnych, zezwalają komisji złożonej z trzech lekarzy specjalistów, w tym co najmniej jednego w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii oraz jednego w dziedzinie neurologii lub neurochirurgii, na stwierdzenie zgonu osoby badanej w wyniku śmierci mózgu. Kryteria ustalania składu komisji reguluje art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów”;

- obowiązuje Protokół komisji ds. stwierdzania śmierci mózgu, podpisany przez 3 jej członków w tym przewodniczącego;

- przepisy ustawy o pobieraniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów sprzed zmian dokonanych przez ustawę z dnia 24 lutego 2017 r.:

- trwale nieodwracalne ustanie czynności mózgu stwierdza jednomyślnie ... komisja złożona z trzech lekarzy, posiadających specjalizację, w tym co najmniej jednego specjalisty w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii oraz jednego specjalisty w dziedzinie neurologii lub neurochirurgii;

- komisję ... powołuje i wyznacza jej przewodniczącego kierownik podmiotu leczniczego lub osoba przez niego upoważniona;

- lekarze wchodzący w skład komisji ... nie mogą brać udziału w postępowaniu obejmującym pobieranie i przeszczepianie komórek, tkanek lub narządów od osoby zmarłej, u której dana komisja stwierdziła trwale nieodwracalne ustanie czynności mózgu.

dr hab. med. Jarosław Czerwiński
zca dyr. Poltransplantu ds. medycznych